

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA

I. MIŠLJENJE

1. U skladu s odredbama Zakona o državnoj reviziji, obavljena je revizija financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2006., o čemu je izraženo uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije provedeni su u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Ministarstva za 2006. u svim značajnim aspektima iskazuju objektivni i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na koncu godine. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:

- Poljoprivredna inspekcija Ministarstva provodila je nadzor nad korištenjem državnih potpora u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu o čemu je za 2006. sastavljeno izvješće. Inspekcijski nadzor potpora proveden je u manjem opsegu od propisanog. Nadzorom je obuhvaćeno 12,0% isplaćenih sredstava, a trebalo je obuhvatiti najmanje 15,0%. Kapitalne potpore i potpore ruralnom razvitku nisu bile obuhvaćene nadzorom.

Ministarstvo nema ustrojenu evidenciju korisnika koji trebaju vratiti primljene potpore, iz koje bi bio vidljiv datum konačnosti rješenja kojim je poljoprivredni inspektor naložio korisniku povrat sredstava. Nije ustrojena evidencija potraživanja koja se odnose na povrat nezakonito stečenih potpora, te se ne prati njihova naplata, a za kašnjenje u povratu sredstava ne obračunavaju se zatezne kamate.

- U okviru rashoda za intervencije na tržištu, ostvareni su rashodi u iznosu 4.500.000,00 kn za sufinanciranje otkupa mlijeka, koji nisu bili u skladu sa zaključkom Vlade RH iz 2005. Prema navedenom zaključku otkup mlijeka sufinancirao se u iznosu 21.661.125,00 kn, što je u cijelosti isplaćeno mljekarama u 2005. U 2006. isplaćeno je 4.500.000,00 kn više od ukupno određenog iznosa. Također, navedena isplata nije u skladu s kriterijima raspodjele interventnih sredstava na mljekare prema udjelu mljekara u ukupnoj količini otkupljenog mlijeka. Dodatkom ugovoru između Ministarstva i mljekare nije određeno razdoblje u kojem korisnik potpore treba izvršiti obvezu, te odgovarajućom dokumentacijom dokazati ispunjenje obveze u skladu s ugovorom.
- U okviru rashoda za potpore ruralnom razvitku ostvareni su rashodi za sufinanciranje programa izgradnje i opremanja pogona za konzerviranje kiselog kupusa u iznosu 1.500.000,00 kn. Sufinanciranje navedenog programa nije obavljeno na temelju natječaja, a iznos potpore veći je za 1.000.000,00 kn od maksimalno propisanog. Istom korisniku je u 2005. sufinancirana obnova maslinika u iznosu 1.500.000,00 kn, bez natječaja. U vrijeme obavljanja revizije korisnik je dostavio pojedine račune za trošenje sredstava vezano za program iz 2006.

Izvešća o rezultatima oba navedena programa koje je Ministarstvo sufinanciralo, nisu dostavljena. S korisnikom potpore nije ugovoreno poduzimanje mjera u slučaju nenamjenskog trošenja sredstava ili nedostavljanja izvješća o rezultatima programa.

- Nabava uredskog materijala, ugovorena u vrijednosti 1.010.646,00 kn djelomično je provedena u skladu s propisima o javnoj nabavi i zaključenim ugovorom. Ponudbena dokumentaciju nije sastavljena pregledno na način koji će omogućiti najekonomičniju nabavu. Cijene pojedinih vrsta uredskog materijala i pribora iz odabrane ponude značajno su niže od cijena iz drugih prihvatljivih ponuda, a obrazloženja od ponuditelja nisu tražena. S ponuditeljem je ugovorena nabava pojedinih vrsta uredskog materijala koje u 2006. nisu nabavljane, nabavljan je materijal koji nije ugovoren, a manjim dijelom materijal je nabavljan po višim cijenama od ugovorenih. Ukupna vrijednost nabave veća je od ugovorene za 79,9%.

Nabavu tiskarskih i grafičkih usluga ugovorena je u vrijednosti 1.353.429,00 kn poslije isteka roka valjanosti ponude, a obavijest o zaključenju ugovora nije objavljena. Zbog kašnjenja sa zaključenjem ugovora, usluge su dva mjeseca plaćane po višim cijenama.

Nabava geodetskih usluga u iznosu 1.952.000,00 kn bila je predviđena planom nabave, a obavljena je izravnom pogodbom u pregovaračkom postupku bez objave poziva za nadmetanje, koji je propisan za žurnu nabavu. Evidencije postupaka nabave i zaključenih ugovora o nabavi su vođene, ali nisu cjelovite.

II. OSNOVNI PODACI

Podaci iz financijskih izvještaja za 2006.

u kn

Redni broj	Opis	Planirano	Ostvareno Izvršeno	% ostvarenja izvršenja
1.	Prihodi i primici	3.040.840.886,00	3.072.297.632,00	101,0
2.	Rashodi i izdaci	3.040.840.886,00	3.051.339.666,00	100,3
3.	Višak prihoda	0,00	20.957.966,00	
Stanje 31. prosinca				
4.	Nefinancijska imovina			31.552.361,00
5.	Financijska imovina			364.349.110,00
6.	Obveze			83.561.765,00
7.	Broj zaposlenika			756

Nefinancijska imovina odnosi se na vrijednost građevinskih objekata u iznosu 1.810.687,00 kn, opreme u iznosu 15.170.318,00 kn, prijevoznih sredstava u iznosu 4.910.737,00 kn, te druge imovine u iznosu 9.660.619,00 kn.

Financijska imovina odnosi se na novčana sredstva u iznosu 8.219.572,00 kn, potraživanja u iznosu 106.064.164,00 kn, rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 8.283.774,00 kn, te drugo u iznosu 241.781.600,00 kn. Druga financijska imovina odnosi se na zajmove u iznosu 239.296.685,00 kn, udjele u glavnici u iznosu 2.000.000,00 kn, te depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih u iznosu 484.915,00 kn.

Obveze se odnose na obveze materijalne rashode u iznosu 14.369.124,00 kn, za zaposlene u iznosu 8.203.313,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 1.116.004,00 kn te druge obveze u iznosu 59.873.324,00 kn. Druge obveze odnose se na zajmove.

III. NALAZ

Osvrt na naloge i preporuke revizije za 2005.

Državni ured za reviziju obavio je reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva za 2005., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Revizijom za 2006. je utvrđeno u kojim slučajevima je postupljeno i u kojima nije postupljeno prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

1. Nakon zatvaranja računa posebnih namjena u 2006., svi prihodi uplaćuju se na račun državnog proračuna. Financijskim planom za 2007. obuhvaćeni su svi prihodi i primici, te rashodi i izdaci Ministarstva, osim prihoda na računima za koje financijske izvještaje sastavlja Privredna banka Zagreb (dalje u tekstu: PBZ).
2. Rashodi za Upravu za vodno gospodarstvo u proračunu za 2007. planirani su zajedno s rashodima drugih ustrojstvenih jedinica Ministarstva.
3. Utvrđeni su rokovi obračuna troškova službenog putovanja, te rokovi povrata neutrošenih predujmova za navedene troškove.
4. S Hrvatskom veterinarskim institutom (dalje u tekstu: Institut) ugovorene su jedinične cijene laboratorijskih i dijagnostičkih pretraga i ukupna vrijednost nabave.
5. Kontrolu laboratorijskih i dijagnostičkih pretraga koje su obavili Institut i Veterinarski Fakultet (dalje u tekstu: Fakultet) obavilo je povjerenstvo koje je imenovalo Ministarstvo.
6. Upisnik poljoprivrednih gospodarstava omogućava iskazivanje isplaćenih potpora prema organizacijskim oblicima korisnika i visini isplaćenih sredstava.
7. Potraživanja od županija za udružena sredstva za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede se usklađuju, ali još nisu u cijelosti usklađena.
8. Sredstva namijenjena za istraživačke projekte u poljoprivredi, od studenoga 2006., ne koriste se za dodatno financiranje nabave opreme i stručne literature istraživačima na projektima.
9. Iz poslovnih knjiga isknjižena su potraživanja za dane zajmove iz ranijih godina u iznosu 209.107.618,00 kn, koji su se odnosili na kredit Svjetske banke koji je preko pozicija Ministarstva u državnom proračunu, koristilo društvo Hrvatske vode.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

1. Pojedine potpore u okviru ruralnog razvitka sufinancirane su bez natječaja.
2. Pojedini postupci nabave nisu provedeni u skladu s propisima o javnoj nabavi.
3. Vrijednost potpora i broj korisnika potpora koji su obuhvaćeni inspekcijskim nadzorom manji su od vrijednosti i broja korisnika potpora koje je prema propisima trebalo obuhvatiti nadzorom.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupiti prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2006.

Prihodi i primici

- 1.1. Ostvareni prihodi i primici u iznosu 3.072.297.632,00 kn odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu 2.933.108.547,00 kn, prihode po posebnim propisima u nadležnosti Ministarstva, koji se uplaćuju u državni proračun, u iznosu 85.927.139,00 kn, primitke od financijske imovine i zaduživanja u iznosu 30.411.389,00 kn, donacije u iznosu 16.524.303,00 kn, te prihode od imovine, vlastite prihode i prihode od prodaje imovine u iznosu 6.326.254,00 kn.

Prihodi po posebnim propisima najvećim dijelom se odnose na prihode po propisima o veterinarstvu, morskom i slatkovodnom ribarstvu, zaštiti bilja, te lovstvu i šumama.

Prihodi koji se naplaćuju po propisima o ribarstvu ostvareni su u iznosu 10.488.808,00 kn, a većinom se odnose se na naknade za dozvole za športski i rekreacijski ribolov na moru. Dozvole za rekreacijski ribolov na moru, osim područnih jedinice Ministarstva, prodaju udruga građana, te pravne i fizičke osobe koje za to ovlasti ministar.

S navedenim subjektima zaključuju se ugovori o prodaji dozvola na godinu dana, a koncem 2006. bilo ih je 73. Početkom svake godine, uglavnom s istim subjektima, zaključuje se novi ugovor zbog čega nastaju dodatni troškovi i poslovi vezano za sastavljanje, umnožavanje, potpisivanje i slanje ugovora navedenim subjektima. S pravnim i fizičkim osobama plaćanje naknade za dozvole ugovoreno je mjesečno nakon prodaje preuzetih dozvola, po cijeni koja je za 15,0% manja od cijene istaknute na dozvoli. O dozvolama koje su preuzeli subjekti za daljnju prodaju, o prodaji i plaćanju dozvola od strane subjekata, te o vraćenim i neprodanim dozvolama vodi se ručna evidencija, s obzirom da Ministarstvo za navedene evidencije nema odgovarajući računalni program. Iz ručne evidencije se otežano dolazi do pojedinih podataka. U Izvješću o obavljenoj reviziji za 2005. Ministarstvu je predloženo ustrojavanje pomoćne računalne evidencije o dozvolama, te pomoćne računalne evidencije o subjektima koji prodaju dozvole.

Prihodi koji se naplaćuju po propisima o zaštiti bilja ostvareni su u iznosu 3.131.933,00 kn, a najvećim dijelom se odnose na naknade za obvezni zdravstveni pregled bilja pri izvozu i u prometu u zemlji, koji obavlja fitosanitarna inspekcija Ministarstva.

Fitosanitarna inspekcija ima ustrojene područne jedinice sa sjedištem u pet gradova. Fitosanitarni inspektori, za obavljene usluge obveznog zdravstvenog pregleda bilja u prometu, pravnim osobama ispostavljaju račune s obračunanim iznosima naknade. Nakon što dobiju potvrde o uplati obračunanog iznosa naknade, kopije računa šalju u sjedište Ministarstva. U sjedištu Ministarstva nema podataka o nenaplaćenim računima za obvezni pregled bilja u prometu, već te podatke ima nadležni inspektor.

Podatke o nenaplaćenim računima inspektor treba dostavljati u sjedište Ministarstva kako bi se mogle poduzeti odgovarajuće mjere naplate.

Državni ured za reviziju je predložio da odjel fitosanitarne inspekcije u sjedištu Ministarstva, mjesečno prati dokumentaciju inspektora na način da dokumente o obavljenim kontrolama inspektori povezuju s brojevima izdanih računa. Predložio je ustrojavanje evidencija o nenaplaćenim naknadama za obavljene usluge obveznog zdravstvenog pregleda bilja u navedenom odjelu, kako bi se u poslovnim knjigama evidentirala potraživanja, te poduzele odgovarajuće mjere naplate.

Također je Državni ured za reviziju predložio da se trajanje ugovora o prodaji dozvola za rekreacijski ribolov na moru ne ograniči na godinu dana, već da se u ugovoru navedu mogući razlozi prestanka, odnosno raskida ugovora.

Promjene cijena dozvola ne moraju biti razlog zaključivanja novog ugovora, s obzirom da se cijena za dozvole ugovara s pravnim i fizičkim osobama u određenom postotku od cijena dozvola koje su propisane odredbama Pravilnika o rekreacijskom ribolovu na moru.

Državni ured za reviziju je i nadalje predložio ustrojavanje pomoćne računalne evidencije o dozvolama za športski, rekreacijski i mali ribolov, iz koje treba biti vidljivo koliko je u tijeku godine tiskano dozvola po vrstama, količinama i vrijednostima, koliko je izdano područnim jedinicama Ministarstva, te pravnim i fizičkim osobama koje prodaju dozvole, kao i stanje dozvola na zalih. Također je predložio ustrojavanje računalne evidencije o pravnim i fizičkim osobama s kojima je ugovorena prodaja dozvola iz koje treba biti vidljivo za koju količinu dozvola subjekt nije podmirio naknadu Ministarstvu na određeni dan.

1.2. *Ministarstvo je prihvatilo prijedloge Državnog ureda za reviziju vezane za prihode od naknada za zdravstveni pregled bilja i dozvole za športski i rekreacijski ribolov na moru.*

Vezano za praćenje dokumentacije o pregledima bilja koje obavljaju fitosanitarni inspektori, Ministarstvo je obrazložilo da je na graničnom prijelazu uvoznik, izvoznik i provoznik dužan odmah uplatiti određeni iznos i donijeti inspektoru dokaz o uplati, o čemu se na svakom graničnom prijelazu vodi službeni očevidnik. Kod pregleda pri izvozu, potvrda o uplati s kopijom računa šalje se u sjedište Ministarstva. Kod pregleda uvoznih pošiljaka, potvrde o uplati ostaju u bloku računa koji se čuva na graničnom prijelazu. Kopije listova iz službenih očevidnika jednom mjesečno se dostavljaju u sjedište Ministarstva radi unošenja u računalnu bazu i izradu godišnjeg izvješća o radu fitosanitarne inspekcije. U slučaju kad naknada nije moguće naplatiti odmah, kopije listova ne dostavljaju se u sjedište Ministarstva sve dok naknada nije naplaćena. Iz kopija listova očevidnika kontrolom slijeda brojeva, moguće je odrediti za koje račune naknada nije naplaćena. Ministarstvo je navelo da u sjedištu za sada ne postoji transparentna evidencija o nenaplaćenim naknadama za obavljene fitosanitarne preglede, te da će navedenu evidenciju u najkraćem roku ustrojiti, u skladu s prijedlogom Državnog ureda za reviziju, kako bi se u poslovnim knjigama evidentirala potraživanja i poduzele odgovarajuće mjere naplate.

Vezano za trajanje ugovora o prodaji dozvola za rekreacijski ribolov na moru, navelo je da će se prijedlog Državnog ureda za reviziju provesti pri zaključivanju ugovora za 2008., s obzirom da je za 2007. većina ugovora već zaključena. Ministarstvo je nadalje navelo da će ustrojiti pomoćne računalne evidencije o dozvolama i uspostaviti sustav praćenja dozvola za 2008.

Rashodi za subvencije

- 2.1. Rashodi za subvencije planirani su u iznosu 2.446.383.301,00 kn, a ostvareni su u iznosu 2.470.098.667,00 kn, što je za 23.715.366,00 kn ili 1,0% više od planiranog iznosa. Odnose se na subvencije obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, obrtnicima, zadrugama, trgovačkim društvima i drugim fizičkim osobama određenim propisima. Najznačajniji rashodi za subvencije u iznosu 2.084.369.834,00 kn, odnose se na poticanje poljoprivredne proizvodnje - biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva.

Drugi rashodi za subvencije odnose se na kapitalnu potporu, uključujući govedarstvo u iznosu 103.583.651,00 kn, potporu dohotku nekomercijalnim poljoprivrednim gospodarstvima 85.275.100,00 kn, za podizanje višegodišnjih nasada 69.864.487,00 kn, intervencije na tržištu poljoprivrednih proizvoda 59.887.262,00 kn, za potporu ruralnom razvitku 30.008.333,00 kn, za sufinanciranje izgradnje i modernizacije ribarske flote 34.800.000,00 kn, te druge subvencije u iznosu 2.310.000,00 kn.

U 2006. isplaćene su subvencije i potpore za 95 237 korisnika, od kojih je 2 634 ili 2,8% pravnih osoba, a 92 603 ili 97,2% fizičkih osoba. Fizičkim osobama isplaćene su subvencije i potpore u iznosu 1.531.501.524,00 kn, što iznosi 62,1% ukupnih rashoda za subvencije, dok se na pravne osobe odnosi 938.597.143,00 kn ili 37,9% isplaćenih sredstava. U 2006. bilo je 351 korisnika kojima je isplaćeno više od 500.000,00 kn. Navedeni broj korisnika čini 0,4% ukupnog broja korisnika, a isplaćeno im je ukupno 746.446.756,00 kn ili 30,2 % ukupnih sredstava. Od navedenog broja korisnika potpora, njih 27 dobili su sredstva veća od 5.000.000,00 kn, a ukupno im je isplaćeno 316.223.431,00 kn.

Odredbama članka 17. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu propisano je da se od 1. siječnja 2005. svim korisnicima koji su u kalendarskoj godini ostvarili pravo na potpore u iznosu većem od 78.000,00 kn, obračunava smanjenje od 4,0% na iznos iznad 78.000,00 kn. Navedene odredbe u 2005. i 2006. Ministarstvo nije primjenjivalo.

Pojedine potpore korisnicima su isplaćivane u punom iznosu koji je određen Zakonom o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, a pojedine u umanjenom iznosu, ovisno o iznosu sredstava koja su raspoređena za pojedinu vrstu potpore. Zakonom nije jasno definiran način izračuna propisanog umanjenja od 4,0% na iznos iznad 78.000,00 kn. Upitno je, u slučajevima kada je zbog nedostatka sredstava korisnicima isplaćena potpora u iznosu manjem od najvećeg propisanog iznosa, treba li umanjenje obračunavati od isplaćenog iznosa ili od punog propisanog iznosa.

Za potpore poticanju poljoprivredne proizvodnje, kapitalne potpore, potpore dohotku, ruralnom razvitku, te za podizanje višegodišnjih nasada, u 2006. ukupno je isplaćeno 2.373.101.405,00 kn, od čega se na poticanje poljoprivredne proizvodnje i podizanje višegodišnjih nasada odnosi 2.154.234.321,00 kn. Potpore je ostvarilo oko 95 000 korisnika, od kojih je 9 716 ostvarilo potpore dohotku.

Poljoprivredna inspekcija Ministarstva sastavila je izvješće o provedbi inspeksijskog nadzora korištenja državnih potpora u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu u 2006. Inspeksijskim nadzorom u 2006. obuhvaćeno je 4 243 korisnika potpora, a ukupna vrijednost nadziranih potpora iznosila je 257.336.951,00 kn.

Inspeksijskim nadzorom obuhvaćeno je 5,0% ukupnog broja korisnika, što je u skladu s odredbama članka 37. Pravilnika o uvjetima provedbe modela poticanja proizvodnje. Nadzirana vrijednost potpora iznosila je 12,0% isplaćenih sredstava, a odredbama članka 38. navedenog Pravilnika propisano je da inspeksijskim nadzorom mora biti obuhvaćeno najmanje 15,0% novčanih sredstava isplaćenih u jednoj godini.

Inspekcijskim nadzorom obuhvaćen je 101 korisnik potpore dohotku ili 1,0% ukupnog broja korisnika navedene potpore, a odredbama članka 10. Pravilnika o provedbi modela potpore dohotku propisano je da inspekcijskim nadzorom nekomercijalnih poljoprivrednih gospodarstava tijekom jedne godine mora biti obuhvaćeno najmanje 5,0% gospodarstava koja su podnijela zahtjev za potporu dohotku I. i II. skupine.

Nadzorom nisu obuhvaćene kapitalne potpore i potpore ruralnom razvitku, koje su u 2006. ostvarene u ukupnom iznosu 133.591.984,00 kn. Prema odredbama članka 56. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, nadzor nad provođenjem navedenog Zakona i propisa donesenih na temelju njega, obavlja Ministarstvo – poljoprivredna inspekcija. S obzirom da su kapitalne potpore i potpore ruralnom razvitku propisane odredbama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, također su trebale biti predmetom inspekcijskog nadzora.

Rješenjima inspektora u 2006. utvrđeno je da korisnici ne udovoljavaju uvjetima za isplatu potpora u ukupnom iznosu 10.508.944,00 kn. Povrat nezakonito ostvarenih potpora naložen je u ukupnom iznosu 2.760.938,00 kn, od čega je tijekom 2006. vraćeno 223.871,00 kn. Rješenjima inspektora u 2005. naložen je povrat nezakonito ostvarenih potpora u iznosu 1.896.040,00 kn. Ako korisnici u određenom roku ne vrate nezakonito ostvarene potpore, pokreće se ovršni postupak. Ministarstvo nema ustrojenu evidenciju pokrenutih ovršnih postupaka, odnosno evidenciju iz koje bi bila vidljiva ukupna potraživanja Ministarstva s osnove nezakonito isplaćenih potpora, odnosno pokrenutih ovršnih postupaka.

Odredbama članka 3. stavka 5. i 6. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, od srpnja 2006. propisano je, u slučaju da korisnik nezakonito stečene državne potpore sredstva ne vrati u naređenom roku, dužan je platiti zatezne kamate, te ne ostvaruje pravo na isplatu potpore do podmirenja obveza. Također je propisano da korisnik može podnijeti novi zahtjev za stjecanje prava na potporu u skladu sa Zakonom, po proteku dvije godine od konačnosti rješenja kojim je poljoprivredni inspektor naredio korisniku povrat sredstava.

Državni ured za reviziju je naložio ustrojavanje evidencije korisnika kojima su nezakonito isplaćene potpore, s datumima konačnosti rješenja kojim je poljoprivredni inspektor naložio korisniku povrat sredstava radi, praćenja novih zahtjeva korisnika, s obzirom da navedeni korisnik novi zahtjev može podnijeti po proteku dvije godine. Nadalje je naložio ustrojavanje evidencije potraživanja s osnove nezakonito stečenih potpora, te praćenje njihove naplate, a za kašnjenje u povratu sredstava obračunavanje zateznih kamata.

Državni ured za reviziju je naložio obavljanje inspekcijskog nadzora potpora u poljoprivredi u opsegu koji je propisan odredbama Pravilnika o uvjetima provedbe modela poticanja proizvodnje, odnosno Pravilnika o provedbi modela potpore dohotku. Nadalje je naložio u inspekcijski nadzor potpora uključiti i kapitalne potpore te potpore ruralnom razvitku.

Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje, s obzirom na visoke iznose isplaćenih potpora pojedinim korisnicima, da propisima treba jasnije definirati ograničenja koja se odnose na isplatu novčanih potpora tijekom kalendarske godine te propisana ograničenja i primjenjivati.

2.2. *Ministarstvo je prihvatilo naloge i mišljenje Državnog ureda za reviziju vezano za potpore. Navelo je da nema računalni program za evidencije pokrenutih ovršnih postupaka i potraživanja od korisnika kojima su nezakonito isplaćene potpore, ali se podaci mogu dobiti iz godišnjih izvještaja poljoprivrednih inspektora. Također nema računalni program vezano za ostvarivanje prava na isplatu potpore korisniku do podmirenja obveze, te mogućnosti podnošenja novog zahtjeva za stjecanje prava na potporu po proteku dvije godine od konačnosti rješenja kojim je poljoprivredni inspektor naložio korisniku povrat sredstava. Navedene evidencije planiraju se ustrojiti u razdoblju prilagodbe i pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.*

Vežano za obavljanje inspekcijskog nadzora potpora u poljoprivredi u opsegu koji je propisan odredbama Pravilnika o uvjetima provedbe modela poticanja proizvodnje, Ministarstvo je navelo da je nadzorom u 2006. obuhvaćeno manje od 15,0% ukupne vrijednosti novčanih sredstava potpora, ali se u odnosu na 2006. bilježi povećanje od 19,0%. Ministarstvo je obrazložilo da se pri planiranju inspekcijskih nadzora vodilo računa o rizicima koji su izraženiji u ratarstvu, stočarstvu i podizanju višegodišnjih nasada, te se naglasak stavio na navedene potpore. Da se radilo o ispravnoj procjeni, potvrđuju podaci o vrijednosti spriječene isplate i naloženog povratu sredstava. Državni proračun u 2006. najviše su oštetili korisnici potpora u stočarstvu (5,4%), zatim u ratarstvu (3,7%), te podizanju trajnih nasada (1,6%). U prilog ispravnosti procjene ulazi i činjenica da pri inspekcijskom nadzoru dohodovne potpore nisu utvrđene nepravilnosti, s obzirom da su administrativnom kontrolom koju provode uredi državne uprave u županijama, rizici nezakonitog ostvarivanja dohodovne potpore svedeni na minimum. Nadalje je obrazložilo da najveći broj korisnika ostvaruje pravo na relativno male iznose potpora, pa se s postojećim brojem inspektora i uvjetima rada teško može zadovoljiti propisani opseg nadzora od 15,0% vrijednosti isplaćenih potpora. Ministarstvo je obrazložilo da kapitalne potpore i potpore ruralnom razvitku nisu do sada bile obuhvaćene inspekcijskim nadzorom jer postojeće administrativne kontrole smanjuju rizike od nezakonitog ostvarivanja navedenih potpora. Za kapitalne potpore korisnici moraju priložiti dokumentaciju koju kontrolira Ministarstvo. Za potpore ruralnom razvitku koje se odnose na očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina, administrativnu kontrolu provodi Hrvatski stočarski centar, dok se druge potpore u okviru navedenog modela ostvaruju na temelju natječaja. Pored navedenog, za odstupanje vrijednosti nadziranih potpora od propisanog opsega, Ministarstvo je navelo i sljedeće razloge:

- *nedovoljan broj poljoprivrednih inspektora, prema planu u smislu pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, do 2009. potrebo je zaposliti 20 inspektora,*
- *još uvijek nisu u potpunosti riješeni problemi nastali početkom 2005. preuzimanjem poslova poljoprivredne inspekcije od ureda državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave i upravnog tijela Grada Zagreba, te službenika zatečenih na tim poslovima (smještaj, računalna oprema, otprema poštanskih pošiljaka, telefonski i internet priključci i drugo),*
- *nedovoljni materijalno-tehnički uvjeti za rad poljoprivredne inspekcije (automobili, računalna oprema, mjerni instrumenti, odgovarajući računalni programi),*
- *kašnjenje u isplati naknade troškova za korištenje privatnog osobnog automobila u službene svrhe,*
- *problem reguliranja odnosa oko pružanja stručne pomoći od strane Državne geodetske uprave (usluge izdavanja izvadaka katastarskih planova i identifikacije katastarskih čestica).*

Vezano za mišljenje Državnog ureda za reviziju da propisima treba jasnije definirati ograničenja koja se odnose na isplatu novčanih potpora u kalendarskoj godini, Ministarstvo je navelo da uspostavlja model isplata potpora koji će uskladiti plaćanja za prava dospjela na naplatu u tekućoj godini s osiguranim proračunskim sredstvima. Odluka o maksimalno poticanim količinama pojedinih proizvodnji donijet će se uzimajući u obzir važnost i specifičnost državnih potpora u poljoprivredi, koje se prilagođavaju onima koje se provode u Europskoj uniji.

Intervencije na tržištu poljoprivrednih proizvoda

- 3.1. U okviru rashoda za intervencije na tržištu poljoprivrednih proizvoda, na temelju ugovora i dodatka ugovoru iz 2005., ostvareni su u 2006. rashodi za sufinanciranje otkupa mlijeka u iznosu 4.500.000,00 kn. U lipnju 2005. Vlada RH je donijela zaključak o sufinanciranju otkupa mlijeka u količini od 15 000 000 litara, odnosno u iznosu 21.661.125,00 kn.

U skladu s navedenim zaključkom i utvrđenim kriterijima raspodjele sredstava, Ministarstvo je s 31 mljekarom zaključilo ugovore o sufinanciranju troškova otkupa mlijeka. Ugovorima je obuhvaćena ukupna količina mlijeka i ukupna sredstva određena odlukom Vlade RH. Sredstva su u cijelosti isplaćena mljekarima u 2005. Mljekari koja je najveći otkupljivač mlijeka, isplaćeno je 6.159.426,00 kn. S navedenom mljekarom u rujnu 2005. zaključen je dodatak ugovoru o sufinanciranju troškova otkupa mlijeka, kojim se osim količine i iznosa koji su ugovoreni osnovnim ugovorom, Ministarstvo obvezalo sufinancirati otkup dodatnih 3 000 000 litara mlijeka u iznosu 4.500.000,00 kn. Ugovoreno je da otkupljivač dodatne količine otkupi s područja Like, a Ministarstvo se obvezalo sredstva isplatiti do konca svibnja 2006.

Ugovorom nije utvrđeno u kojem razdoblju mlijeko treba biti otkupljeno, kao ni obveza otkupljivača da Ministarstvu dokumentira da je izvršio obvezu na ugovoreni način. Sredstva u iznosu 4.500.000,00 kn isplaćena su mljekari u svibnju 2006. Ministarstvo nema dokaza da je navedena količina otkupljena s područja Like. Navedena isplata nije u skladu s odlukom Vlade RH iz 2005., s obzirom da je isplaćeno 4.500.000,00 kn više od određenog iznosa. Također nije u skladu s kriterijima o raspodjeli sredstva na mljekare, prema udjelu mljekare u ukupnoj količini otkupljenog mlijeka, koje je utvrdilo Ministarstvo.

Državni ured za reviziju je naložio isplaćivanje sredstva za intervencije na tržištu u skladu s odlukom Vlade RH i utvrđenim kriterijima za raspodjelu sredstava. Također je naložio ugovorom odrediti razdoblje u kojem korisnik potpore treba izvršiti obvezu, kao i obvezu da odgovarajućom dokumentacijom dokaže ispunjenje obveze u skladu s ugovorom.

- 3.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalog Državnog ureda za reviziju i dalo sljedeće obrazloženje vezano za isplaćena sredstva za interventni otkup mlijeka. Zadnjih godina u Republici Hrvatskoj dolazi do značajnog povećanja proizvodnje mlijeka, te se u nekim dijelovima godine javljaju tržišni viškovi koje treba drugačije zbrinuti.*

Takva je situacija bila u prvom dijelu 2005., kada je Vlada RH na prijedlog Ministarstva, donijela odluku o subvencioniranju otkupa viška svježeg mlijeka.

Na taj način stabiliziralo se tržište, osim u otkupnom području Like. Kako mljekara koja pokriva to područje nije mogla preuzeti sve ponuđene količine, Ministarstvo je donijelo odluku da se za otkup viškova pod istim uvjetima koji su vrijedili u prvom dijelu godine, odredi jedna od većih mljekara. S obzirom da se radilo o manjim količinama mlijeka, nije bilo opravdano uključiti u otkup više mljekara. S odabranom mljekarom zaključen je dodatak ugovoru, a sredstva su isplaćena mljekari iz sredstava koja su za te namjene osigurana za 2006., nakon što je preuzela ugovorenu količinu mlijeka s područja Like. Za otkup navedenih količina mlijeka ne postoji odluka Vlade RH, ali je u navedenom slučaju trebalo brzo intervenirati, jer je prijetila opasnost prestanka otkupa što bi se nepovoljno odrazilo na stanje govedarske proizvodnje koje je na tom području značajna gospodarska grana.

Ministarstvo je nadalje obrazložilo:

- *zbog pojave naknadnih teškoća u otkupu mlijeka na području Like bilo je potrebno žurno provesti dodatni otkup, te je o tome donesena odluka na razini Ministarstva,*
- *kako se radilo o relativno manjim količinama, nije bilo opravdano primijeniti kriterije raspodjele prema udjelima pojedinih mljekara u ukupnom otkupu, te je odabrana mljekara s najvećim kapacitetom prerade u Republici Hrvatskoj, koja otkupljuje mlijeko i na dijelu navedenog područja što je bila garancija učinkovite provedbe otkupa,*
- *iako dodatkom ugovoru nije određeno razdoblje za provedbu otkupa, iz njegovog sadržaja proizlazi da se otkup treba obaviti u razdoblju od potpisa dodatka ugovoru (30. rujna 2005.) do podnošenja zahtjeva za isplatu (31. svibnja 2006.), što se i ostvarilo.*

Potpore ruralnom razvitku

- 4.1. Prema odredbama članka 52. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, model ruralnog razvitka obuhvaća slijedeće programe: očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina, razvitak seoskog prostora, te marketinšku pripremu poljoprivrednih proizvoda. Navedeni programi, osim programa očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina odabiru se putem natječaja.

Za potporu ruralnom razvitku rashodi su planirani u iznosu 30.080.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 30.008.333,00 kn, što je u okviru planiranog iznosa. U okviru rashoda za potpore ruralnom razvitku ostvareni su rashodi za sufinanciranje programa izgradnje i opremanja pogona za konzerviranje kiselog kupusa u iznosu 1.500.000,00 kn. Sufinanciranje navedenog programa nije obavljeno na temelju natječaja, već na temelju odluke ministra, što nije u skladu s odredbama članka 53. i 55. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi i ribarstvu, kojima je propisano da se programi u okviru potpore modela ruralnog razvitka sufinanciraju na temelju provedenih natječaja za određene programe.

S korisnikom potpore u srpnju 2006. zaključen je ugovor o sufinanciranju izgradnje i opremanju pogona za konzerviranje kiselog kupusa u iznosu 1.500.000,00 kn. Ugovoreni iznos sufinanciranja veći je od maksimalnog iznosa, koji je odredbama članka 6. Pravilnika o provedbi programa razvitka seoskog prostora, bio propisan u iznosu 500.000,00 kn. Ugovoreno je da nositelj projekta dostavi godišnje izvješće o rezultatima programa, te da dodijeljena sredstva koristi namjenski.

Ugovorom nije određeno koje mjere će poduzeti Ministarstvo u slučaju nenamjenskog trošenja sredstava ili nedostavljanja izvješća o rezultatima programa, što je trebalo odrediti. Istom korisniku potpore je i u 2005., bez natječaja, sufinancirana obnova maslinika u iznosu 1.500.000,00 kn, što je opisano u Izvješću o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva za 2005.

U vrijeme obavljanja revizije (ožujak 2007.) korisnik je dostavio pojedine račune za trošenje sredstava vezano za program izgradnje i opremanja pogona za konzerviranje kiselog kupusa, dok za program obnove maslinika nije dostavio dokumentaciju. Korisnik nije dostavio izvješća o rezultatima sufinanciranih programa u 2005. u iznosu 1.500.000,00 kn i u 2006. u iznosu 1.500.000,00 kn, te pregled ukupnih troškova i izvora financiranja za navedene programe.

Državni ured za reviziju je naložio sufinanciranje programa potpora ruralnom razvitku na temelju provedenih natječaja u skladu s odredbama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu. Naložio je sufinanciranje pojedinih programa do visine propisane odredbama Pravilnika o provedbi programa razvitka seoskog prostora, odnosno određene natječajem. Nadalje je naložio ugovoriti poduzimanje mjera u slučaju nenamjenskog trošenja sredstava potpora, te pribavljanje izvješća o realizaciji programa s pregledom ukupnih troškova i izvora financiranja i odgovarajućom dokumentacijom.

- 4.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalog Državnog ureda za reviziju i navelo da se sufinanciranje programa potpora ruralnom razvitku prema odredbama Pravilnika o provedbi programa razvitka seoskog prostora, koji je stupio na snagu u lipnju 2006., započelo provoditi u 2006. Nadalje je obrazložilo da je program izgradnje i opremanja pogona za konzerviranje kiselog kupusa i program revitalizacije ruralnog prostora i obnove maslinika na području Primošten Burni, sufinanciran na temelju Odluke usvojene na 6. sjednici kolegija ministra, održanog u travnju 2005. Na navedenoj sjednici usvojen je prijedlog Provedbe programa održivog razvitka seoskog prostora i donesena odluka za sufinanciranje sedam projekata, unutar kojih su i navedena dva projekta. Ministarstvo je nadalje navelo, da se nakon stupanja na snagu navedenog Pravilnika, sva sufinanciranja programa ruralnog razvitka provode na temelju natječaja i odluke ministra, a ugovorima se određuje da je korisnik dužan vratiti sredstva i pripadajuće kamate, ukoliko nenamjenski koristi sredstva ili ne podnese odgovarajuća izvješća.*

Rashodi za sufinanciranje izgradnje i modernizacije ribarske flote

- 5.1. Rashodi za sufinanciranje izgradnje i modernizacije ribarske flote ostvareni su u iznosu 34.800.000,00 kn. Model financiranja obnove i modernizacije ribarske flote izradilo je Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, a prihvatila ga je Vlada RH. Navedeni model oslanja se na poticajna državna sredstva koja će se planirati u državnom proračunu na pozicijama Ministarstva, te Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Određeno je da sredstva za sufinanciranje modernizacije brodova planira Ministarstvo u iznosu 30,0% ugovorene cijene modernizacije, a sredstva za izgradnju brodova u iznosu po 10,0% osiguravaju sva tri ministarstva. Kreditnim zaduženjem naručitelja kod HBOR-a uz kamatnu stopu 2,0% financira se 60,0% ulaganja, a vlastitim sredstva naručitelja 10,0%.

Također je određeno da ministarstva subvencioniraju kamatu na kreditna sredstva u dijelu koji prelazi 2,0%, te da isplatu sredstava potpore ugovorom povjeravaju HBOR-u. Na temelju natječaja iz 2005., izrađena je lista prihvaćenih zahtjeva za izgradnju i modernizaciju ribarske flote, koja je objavljena u službenom glasilu. Na listi za izgradnju plovila je 26 zahtjeva, a na listi za modernizaciju plovila sedam zahtjeva.

U 2006. Ministarstvo i HBOR zaključili su ugovor o obavljanju poslova u ime i za račun pri provedbi modela financiranja obnove i modernizacije ribarske flote, te ugovor o nalogu za obavljanje poslova subvencioniranja kamatnih stopa na kredite namijenjene provedbi navedenog modela. U 2006. Ministarstvo je donijelo 20 odluka o sufinanciranju izgradnje i modernizacije plovila ukupno u iznosu 20.869.066,00 kn i sredstva u cijelosti doznačilo HBOR-u. Za subvenciju kamata doznačilo je 13.930.934,00 kn, te je Ministarstvo u 2006. za provedbu opisanog modela doznačilo ukupno 34.800.000,00 kn.

U ožujku 2007. HBOR je dostavila izvješće Ministarstvu o iskorištenim sredstvima u razdoblju do 15. ožujka 2007. Za sufinanciranje izgradnje plovila i subvencioniranje kamata, osim Ministarstva sredstva su doznačila i druga dva ministarstva ukupno u iznosu 41.991.949,00 kn. Od ukupno doznačenih sredstava u iznosu 76.609.949,00 kn, iskorišteno je 37.562.851,00 kn, a za korištenje je preostalo 39.047.098,00 kn. Sredstva potpore u potpunosti je iskoristilo osam korisnika, jedan je sredstva iskoristio djelomično. U navedenom razdoblju HBOR je u okviru modela financiranja obnove i modernizacije ribarske flote odobrila 23 kredita, od čega je iskorišten jedan, a u tijeku je korištenje pet kredita.

Iz izvještaja HBOR-a slijedi da se realizacija modela financiranja obnove i modernizacije ribarske flote provodi sporo. Većina korisnika sredstva nije iskoristila u propisanom roku od 30 dana od zaključenja ugovora o korištenju potpore. Korištenje kredita odvija se još sporije. Kod HBOR se nalaze neiskorištena sredstva doznačena od triju navedenih ministarstava ukupno u iznosu 39.047.098,00 kn. Korisnici potpora nisu u potpunosti pripremljeni za pravodobno korištenje sredstava kredita i potpora, odnosno provođenje modela obnove i modernizacije ribarske flote. U više slučajeva korisnici dolaze HBOR sa zahtjevima za promjenu brodograditelja s kojim su zaključili ugovore o gradnji.

Državni ured za reviziju je predložio da Ministarstvo sa ostalim sudionicima realizacije modela obnove i modernizacije ribarske flote analizira sve probleme, te da se izmijene pojedine odredbe vezano za provođenje modela, kako značajna sredstva državnog proračuna koja doznačuju ministarstva, ne bi duže vrijeme stajala neiskorištena na računu HBOR, već da se troše namjenski i učinkovito.

- 5.2. *Ministarstvo je prihvatilo prijedlog Državnog ureda za reviziju i navelo da će povjerenstvo zaduženo za provedbu modela obnove i modernizacije ribarske flote razmotriti i analizirati sve probleme, te predložiti način na koji bi se ubrzalo financiranje odobrenih projekata.*

Postupci javne nabave

- 6.1. Plan nabave roba, radova i usluga za 2006. donesen je početkom siječnja 2006. Plan je sastavljen prema vrstama roba, radova i usluga, aktivnostima ili projektima, te računima ekonomske klasifikacije rashoda, u skladu s planiranim sredstvima.

Plan je sveobuhvatan, ali nije sastavljen pregledno, jer nije iskazana vrijednost nabave po pojedinim skupinama rashoda prema računskom planu proračuna, te ukupna planirana vrijednost nabave.

Do navedenih podataka može se doći zbrajanjem odgovarajućih stavaka. Godišnji plan nabave treba sastavljati na način koji će osigurati preglednost, te omogućiti usporedbu ostvarenih nabava s planiranim.

Za 2006. vođene su evidencije postupaka nabave i zaključenih ugovora o nabavi, ali nisu cjelovite. U evidenciji nije upisan ugovor za nabavu uredskog materijala i pribora zaključen u siječnju 2006. u iznosu 828.398,00 kn, deset ugovora za geodetsko katastarske usluge na vodnom dobru koji su zaključeni u lipnju 2006. u ukupnom iznosu 3.990.311,00 kn, ugovor zaključen u studenom 2006. za usluge aerofotogrametrijskog snimanja poplavnog područja rijeke Save, ugovor o izradi CD-a s arhiviranom trajnom građom u iznosu 198.400,00 kn.

Prema planiranim iznosima sredstava za nabavu pojedinih roba, radova ili usluga provedeni su odgovarajući postupci nabave - javna nadmetanja, ograničena prikupljanja ponuda i izravna ugovaranja. Nedostaci u provođenju postupaka nabave ili kod realizacije zaključenih ugovora, uočeni su vezano za nabavu uredskog materijala i pribora, geodetsko katastarskih usluga i usluga tiskanja obrazaca.

Rashodi za nabavu uredskog materijala i pribora ostvareni su u iznosu 2.123.760,00 kn. U dokumentaciji za javno nadmetanje, uredski materijal i pribor razvrstani su u dva ponudbena lista s potrebnim količinama. Pojedine vrste roba nalazile su se u oba ponudbena lista i nisu grupirane po srodnosti, zbog čega dokumentacija nije pregledna, odnosno nije sastavljena na način koji bi omogućio najekonomičniju nabavu. Odabrana je ponuda s najnižom cijenom za cjelokupni predmet nabave u iznosu 1.010.646,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost.

Cijene pojedinih vrsta uredskog materijala i pribora iz odabrane ponude značajno su niže od cijena drugih prihvatljivih ponuda. Dodatna obrazloženja od ponuditelja za značajno niže cijene pojedinih vrsta uredskog materijala u odabranoj ponudi, u odnosu na druge ponude nisu zatražena, što je trebalo učiniti.

U skladu s ponudom, u siječnju 2006. zaključen je ugovor za nabavu uredskog materijala i pribora do konca 2006., a u srpnju 2006. zaključen je dodatak ugovoru kojim je ugovorena dodatna nabava u iznosu 25,0% vrijednosti osnovnog ugovora. U 2006. od odabranog dobavljača nabavljen je uredski materijal i pribor u vrijednosti 1.863.275,00 kn, što je za 852.629,00 kn ili 84,4% više od vrijednosti ugovorene osnovnim ugovorom, odnosno za 47,5% više od ukupno ugovorene vrijednosti. U računima koje je ispostavio dobavljač, u značajnoj vrijednosti obračunane su one vrste uredskog materijala i pribora koji nisu bili navedeni u ponudbenoj dokumentaciji, te za njih nije bila niti ugovorena cijena. Pojedine vrste uredskog materijala i pribora obračunane su po većoj cijeni od ponuđene. Većina tonera, ugovorenih po vrlo niskim cijenama, koje su značajno utjecale na ukupan iznos ponude, nije nabavljena tijekom 2006.

S obzirom da je Ministarstvo nabavljalo pojedine vrste uredskog materijala koje nisu ugovorene, da nije nabavljalo pojedine vrste koje su ugovorene po značajno nižim cijenama u odnosu na druge ponude, te da je pojedine vrste nabavljalo po višim cijenama od ugovorenih, nabava uredskog materijala nije bila učinkovita, odnosno nije u potpunosti obavljena u skladu s odabranom ponudom i zaključenim ugovorom. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 3. Zakona o javnoj nabavi kojima je propisano da postupak nabave naručitelj provodi pravodobno, tako da se omogući učinkovita nabava, a nadmetanjem i odabirom najpovoljnije ponude naručitelj mora ostvariti efikasno i svrsishodno gospodarenje sredstvima za nabavu. Ministarstvo ne vodi evidencije o nabavljenim količinama i vrstama uredskog materijala i pribora, koje su temelj za procjenu potreba u narednom razdoblju.

U okviru rashoda za geodetsko katastarske usluge ostvareni su rashodi za aerofotogrametrijsko snimanje poplavnog područja rijeke Save u iznosu 1.952.000,00 kn. Navedene usluge su Planom javnih nabava za 2006. (donesen u siječnju 2006.) planirane u vrijednosti 1.600.000,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Postupak nabave proveden je u studenome 2006. izravnom pogodbom u pregovaračkom postupku bez objave poziva za nadmetanje, uz primjenu odredbi članka 12. stavka 6. točke 1. alineje 3. Zakona o javnoj nabavi. U projektnom zadatku koji je sastavljen u listopadu 2006., navedeno je da se pojavila potreba žurne nabave navedenih usluga zbog inspekcijskog nadzora državne vodopravne inspekcije, vezano za nelegalnu eksploataciju šljunka i pijeska. Pozvan je jedan ponuditelj, koji je 2. studenoga 2006. dostavio ponudu u iznosu 1.600.000,00 kn. Odluka o odabiru ponude donesena je 7. studenoga 2006., a objavljena je 20. studenoga 2006. Ministarstvo je 24. studenoga 2006. zaprimilo prigovor na odluku o odabiru ponude u kojem se navodi šteta nanesena zbog previsoke cijene odabrane ponude, uz izjavu potpisnika prigovora da je u mogućnosti osigurati visoku kvalitetu izvođenja traženih usluga. Dopisom od 27. studenoga 2006., potpisnik prigovora je bez navođenja razloga obavijestio Ministarstvo da odustaje od prigovora. Ugovor s odabranim ponuditeljem zaključen je devet dana nakon objave odluke o odabiru.

Vrijednost usluga ugovorena je u iznosu 1.600.000,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost (1.952.000,00 kn s porezom na dodanu vrijednost). Usluge su obračunane 8. prosinca 2006. u ugovorenom iznosu, a elaborat s rezultatima rada koji sadrži pisana izvješća, snimke i digitalne zapise predan je Ministarstvu.

Prema odredbama članka 12. stavka 6. točke 1. alineje 3. Zakona o javnoj nabavi, naručitelji mogu koristiti pregovarački postupak bez prethodne objave poziva za nadmetanje ako se zbog iznimne žurnosti izazvane događajima koje naručitelj nije mogao predvidjeti, rok za nadmetanje s objavom poziva za nadmetanje nije mogao primijeniti. Razlog nastanka iznimne žurnosti ne smije ni u kojem slučaju biti uzrokovan postupanjem naručitelja. Odredbama članka 3. stavka 1. Zakona o javnoj nabavi propisano je da postupak nabave naručitelj provodi pravodobno, tako da se omogući učinkovita nabava, a nadmetanjem i odabirom najpovoljnije ponude naručitelj mora ostvariti efikasno i svrsishodno gospodarenje sredstvima za nabavu.

S obzirom da je nabava usluga aerofotogrametrijskog snimanja planirana planom nabave koji je donesen početkom 2006., na navedenu nabavu se ne mogu primijeniti odredbe o iznimnoj žurnosti izazvane događajima koje naručitelj nije mogao predvidjeti, jer je bilo dovoljno vremena da se u tijeku godine postupak nabave provede javnim objavljivanjem poziva za nadmetanje.

U okviru rashoda za druge usluge, ostvareni su rashodi za tiskarske i grafičke usluge u iznosu 3.252.871,00 kn. Usluge tiskanja obrazaca tijekom 2006. nabavljene su najvećim dijelom od jednog dobavljača. Za nabavu navedenih usluga nadmetanje je objavljeno u ožujku 2006., a odabrana je ponuda s najnižom cijenom za cjelokupni predmet nabave u iznosu 1.109.368,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. O odabiru ponude u svibnju 2006. su obaviješteni i drugi ponuditelji. Jedan od ponuditelja uputio je žalbu na odabir ponude Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave, koja je 11. srpnja 2006. žalbu odbila kao neosnovanu. Valjanost odabrane ponude istekla je 10. lipnja 2006., odnosno 60 dana od roka za predaju ponuda, a naručitelj nije zatražio produženje roka valjanosti. Ugovor za usluge tiskanja obrazaca s odabranim ponuditeljem Ministarstvo je potpisalo koncem srpnja 2006., a ponuditelj 1. rujna 2006. Ugovor stupa na snagu s danom potpisa objiju ugovornih strana, te se primjenjivao od 1. rujna 2006. Ugovor je zaključen nakon isteka valjanosti ponude, što nije u skladu s odredbama članka 66. stavka 7. Zakona o javnoj nabavi, kojima je propisano da naručitelj ne smije zaključiti ugovor poslije proteka roka valjanosti ponude i prije isteka roka za podnošenje prigovora, odnosno žalbe na odluku o odabiru. Također nakon provedenog postupka nabave i zaključenja ugovora, naručitelj nije javno objavio obavijest o zaključenju ugovora, što nije u skladu s odredbama članka 20. stavka 1. Zakona o javnoj nabavi kojim je propisano da naručitelj mora u roku od 30 dana od dana sklapanja ugovora javno objaviti obavijest o sklapanju ugovora. Usluge tiskanja obrazaca isti dobavljač obavljao je do početka rujna 2006., prema ugovoru zaključenom u 2005. po cijenama koje su bile značajno veće od cijena ugovorenih postupkom nadmetanja u 2006. S obzirom da su zbog kašnjenja u zaključivanju ugovora usluge tiskanja obrazaca do 1. rujna 2006. plaćane po višim cijenama iz ugovora 2005., gospodarenje sredstvima nije bilo efikasno, što nije u skladu s odredbama članka 3. stavka 1. Zakona o javnoj nabavi.

Državni ured za reviziju je naložio pravodobno provođenje postupka nabave, odnosno pravodobno zaključivanje ugovora, te efikasno gospodarenje sredstvima. Nadalje je naložio zaključenje ugovora o nabavi u roku valjanosti ponude, te javno objavljivanje obavijesti o zaključenju ugovora u roku 30 dana od dana zaključenja ugovora, kako je propisano odredbama Zakona o javnoj nabavi. Također je naložio nabavljanje roba i usluga u skladu sa zaključenim ugovorom.

Državni ured za reviziju je naložio provođenje postupka nabave usluga u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, a propisane postupke za žurnu nabavu koristiti u iznimnim slučajevima koji nisu predvidivi, a ne za nabave usluga koje su planirane planom javnih nabava, te se mogu obaviti prije konca poslovne godine.

Nadalje je naložio, ponudbenu dokumentaciju sastaviti na način kojim će omogućiti najekonomičniju nabavu. Ponudbenu dokumentaciju treba sastaviti pregledno, odnosno potrebne materijale i pribor treba grupirati po srodnim vrstama, te navesti ukupnu potrebnu količinu za pojedinu vrstu, radi postizanja najpovoljnijih nabavnih cijena.

Naložio je vođenje evidencija o nabavljenim vrstama i količinama uredskog materijala i pribora, te u dokumentaciji za nadmetanje navesti vrste i količine uredskog materijala i pribora za kojima postoji realna potreba.

Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da, bez obzira što je kriterij odabira najpovoljnije ponude najniža ponuđena ukupna cijena, povjerenstvo za nabavu treba analizirati pojedinačno ponuđene cijene po vrstama uredskog materijala.

Ako su cijene pojedinih vrsta uredskog materijala u odabranoj ponudi značajno niže u odnosu na druge ponude, za te cijene treba zatražiti dodatna obrazloženja od ponuditelja.

Državni ured za reviziju je naložio vođenje cjelovitih evidencija postupaka nabave i zaključenih ugovora o nabavi, te pregledno sastavljanje plana nabave u kojem treba iskazati planiranu vrijednost nabave po pojedinim računima rashoda računskog plana proračuna, te ukupno planiranu vrijednost nabave.

6.2. *Ministarstvo je prihvatilo naloge i mišljene Državnog ureda za reviziju vezano za javnu nabavu i navelo da su poduzete potrebne mjere u svrhu organizacije provođenja javne nabave u skladu s propisima.*

Vezano za postupke nabave geodetsko katastarskih usluga, Ministarstvo je navelo da su za navedene namjene osigurana sredstva za 2006. u iznosu 6.500.000,00 kn. Po provedenom postupku javne nabave zaključeno je deset ugovora sa šest dobavljača u vrijednosti 3.990.000,00 kn. Zbog inspekcijskog nadzora državne vodopravne inspekcije vezano za nelegalnu eksploataciju šljunka i pijeska, naknadno se pojavila žurna potreba za nabavom usluge aerofotogrametrijskog snimanja poplavnog područja rijeke Save. S obzirom da su preostala sredstva planirana za geodetsko katastarske usluge evidentiranja vodnog dobra bila dovoljna za provedbu potrebnih usluga, zbog potrebe hitne snimke stanja nelegalnih deponija u svrhu osiguranja potrebnih dokaza kod provedbe inspekcijskog nadzora, proveden je pregovarački postupak nabave, bez objave prethodnog poziva za nadmetanje.

Ministarstvo je nadalje navelo da je provelo organizacijske mjere za provođenje najekonomičnije nabave pojedinih vrsta roba i vođenje evidencija o nabavljenim i utrošenim vrstama i količinama uredskog pribora i materijala. Također je navelo da će zadužiti povjerenstvo za nabavu, da pri provedbi sljedećih nadmetanja detaljno analizira pojedinačno ponuđene cijene uredskog materijala i pribora, te da za značajna odstupanja zatraži dodatna obrazloženja od ponuditelja. Navelo je da je poduzelo i mjere za vođenje cjelovite evidencije postupaka nabave i zaključenih ugovora o nabavi, te pregledno sastavljanje plana nabave.

Za obavljanje zadaća iz svog djelokruga Ministarstvo je za 2006. planiralo prihode i primitke, te rashode i izdatke u iznosu 3.040.840.886,00 kn. Ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu 3.072.297.632,00 kn, a ukupni rashodi i izdaci u iznosu 3.051.339.666,00 kn, te višak prihoda i primitaka iznosi 20.957.966,00 kn. Unutar viška prihoda iskazani su prihodi po posebnim propisima i prihodi od imovine ukupno u iznosu 14.153.248,00 kn koje je Ministarstvo naplatilo u korist državnog proračuna, a nije ih povuklo i utrošilo.

Vrijednosno najznačajniji rashodi su rashodi za subvencije koji su ostvareni u iznosu 2.470.098.667,00 kn i iznose 80,9% ukupnih rashoda i izdataka. Subvencije su isplaćivane obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, obrtnicima, zadrugama, trgovačkim društvima i drugim fizičkim osobama.

Od ukupnih rashoda za subvencije, na subvencije za poticanje poljoprivredne proizvodnje - biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva odnosi se 2.084.369.834,00 kn, dok se na kapitalnu potporu, potporu dohotku nekomercijalnim poljoprivrednim gospodarstvima, podizanje višegodišnjih nasada, intervencije na tržištu poljoprivrednih proizvoda, potporu ruralnom razvitku i druge potpore odnosi ukupno 385.728.833,00 kn. Rashodi za pojedine subvencije ostvareni su u okvirima planiranih iznosa, osim za intervencije na tržištu. Rashodi za intervencije na tržištu ostvareni su u iznosu većem od planiranog za 39.887.262,00 kn.

Drugi značajni rashodi odnose se na sredstva doznačena društvu Hrvatske vode. Navedeni rashodi ostvareni su u iznosu 234.493.294,00 kn, odnosno 7,7% ukupnih rashoda i izdataka, a planirani su i iskazani unutar više skupina rashoda. Sredstva su doznačena za održavanje i izgradnju vodnih građevina u skladu s iznosima planiranim državnim proračunom. Sredstva za poslovanje društva Hrvatske vode planiraju se državnim proračunom na pozicijama više proračunskih korisnika. Financijski izvještaji Ministarstva za 2006. su vjerodostojni i istiniti.

Rashodi i izdaci ostvarivani su u skladu s planom i odlukama Vlade RH, sredstva su trošena svrsishodno, a zakoni i drugi propisi su primjenjivani, osim u djelu poslovanja gdje su uočene pojedine nepravilnosti. Revizijom uočene nepravilnosti i propusti odnose se na rashode za subvencije - potpore ruralnom razvitku, intervencije na tržištu, te javnu nabavu.

Izvešće o obavljenoj reviziji je uručeno zakonskom predstavniku 12. rujna 2007.